

Met de moed der hoop

een vlammetje dat keer op keer weer
wankelt en dreigt neer te slaan
maar altijd weer weet op te staan,
en nooit wil doven

(...)

het is dat kleine meisje hoop
dat al wat tussen mensen leeft
hun heen en weer geloop
licht en richting geeft.

Charles Péguy, vert. Frans Van Bladel SJ (*La petite fille Espérance* 1912)

Velen zijn onderweg en kunnen de weg naar huis niet meer vinden: gij moet lichten zijn, die voor hen branden, gij moet wachters zijn, die bij nacht hen begeleiden (...) Komt mijn kinderen in de wereld en wordt mijn getuigen: ik heb u gezegend; ook gij zult een zegen zijn.

Gertrud von le Fort (gecit. in Bethanië-brochure *Waar zijn zij voor?* 1959)

Met de moed der hoop

Een geschiedenis van de Vrouwen van Bethanië

GABRIELLE DORREN



Hilversum
Verloren
2021

Afbeeldingen op het omslag: voorzijde, oorspr. ontwerp Ans van Zeijst [zr. Theofoor mon. aug.] voorblad Bethaniëboekje, jg. 34-38 (1961-1965); achterzijde, oorspr. ontwerp Lode Sengers, voorblad Bethaniëboekje, jg. 24-30 (1950-1956); geportretteerd op de flappen: Toos Starmans (voorin), Mathilde van Lennep, Agnes Westermann, An Huf; Francis Caminada; Greet Klomp en Marthe Verster (achterin).

ISBN 9789087049096

© 2021 Gabriëlle Dorren
Uitgeverij Verloren
Torenlaan 25, 1211 JA Hilversum
www.verloren.nl

Omslagontwerp: Rombus/Tanja Stropsma, Hilversum
Opmaak: Rombus/Patricia Harsevoort, Hilversum

No part of this book may be reproduced in any form without written permission from the publisher.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	9
Inleiding	11
Bekeringsbeweging	12
Ignatiaans	13
Wegbereiders	14

DEEL I GESCHIEDENIS VAN DE VROUWEN VAN BETHANIË

I	Geen sleur of conventie – 1918-1924	19
	Gepantserde heldinnen	19
	Lou, Maria en Mathilde	21
	Catechumenaat	25
	Absoluut geen nonnetje	26
	Oefenhuis Bethanië	26
	Twee stichters	28
	Contemplatieven en catechisten	30
	Reinilda en Lidwina	31
	Agnes Westermann: het verhaal van een roeping	36
	Breuk met Van Ginneken	44
	Kooplieden en adel	47
II	Zonder eenige zelfzucht – 1925-1939	51
	Nieuwe bezems	51
	Een derde categorie: hulpcatechisten	54
	Mina Waenink en versterking uit Loosduinen	56
	Agere contra	60
	Huizen van actie	63
	Verhaal met een moraal	65
	Cursus groepswerk	66
	Catechese in kleuren	69
	Eigen opleiding	71
	Huisbezoeken	73
	Koortsachtige activiteit	78
	Kaatje en Willie naar Soestdijk	80

Oostelijke Eilanden	82
De paden op, de lanen in	84
Infiltratie	86
III Onze taak als katholiek – 1940-1959	88
9 en 10 mei 1940	88
Rotterdam	89
Bloemendaal en Nijmegen	91
Geestelijke nood en bekering	93
<i>De Amsterdamse Moederclub</i>	93
<i>Onze taak als katholiek</i>	95
<i>Apostolaat op een openbaar lyceum</i>	98
Na de Tweede Wereldoorlog	101
<i>Heren van Bethanië</i>	102
Het Ware Licht	107
Portiek en voorhof	109
Een religieuze congregatie	110
Studiehuis Valentinum	117
<i>Lydia Simons</i>	117
<i>Toerusting voor religieuzen</i>	119
Naar een oecumene	122
Oriënterend inzicht	125
<i>Teresita Loeff</i>	127
Paradox van het Christendom	130
Interne veranderingen	132
IV Leven zoals ieder denkt dat God van haar vraagt – 1960 en verder	137
Eenheid in verscheidenheid	137
Jeugdcultuur	139
De oogst en de arbeiders	142
Caroline van Voorst tot Voorst	144
Vaticaanum II	145
Herbronning	147
Kommunikatie	149
Individualisering	151
Bethaniëwerk	154
Gescheiden wegen	159
De derde weg	162
Verdeeld of pluriform?	165
Een dialogische structuur	167
Een cirkel en lijnen	169
<i>Tabel verschuivingen 1970-1999</i>	171

V	Frauen von Bethanien – Bethanië in Oostenrijk	175
	Maria-congregatie	176
	Van wereldrijk naar vazalstaat	177
	Mit brennender Sorge	179
	Kardinale contacten	181
	Orthopädisches Spital	183
	Gezinsleven	185
	Lebensschule	188
	Offene Tür	190
	Een Oostenrijkse identiteit	192
	Hongaarse opstand	194
	Activiteiten	196
	Linz	198
	Notruf	200
	Oecumene	202
	Nachwuchs	206
VI	Foyer Unitas – Bethanië in Rome	210
	Tweede Vaticaans Concilie	213
	Lay Centre en Friezenkerk	216
VII	Ladies of Bethany – Bethanië in de Verenigde Staten	220
	The Vineyard	223
	The Ark and the Dove	226
	Een land in crisis	228
	Solidariteit	231
	Ghetto	233
	Overdracht	235
	Drop-outs en shut-ins	236
	Nieuwe vormen van dienstbaarheid	238
VIII	Zendo Betania – Bethanië in Spanje	240
	Sprookjes en oorlog	241
	Overall thuis	244
	Geleid en geleden	247
	Verdieping	249
	Oriëntatie op Spanje	251
	Naar de armen	252
	San Blas	254
	Dauids steentje	256
	Zen	258
	Hugo Enomiya Lasalle	258

Wat is zen?	261	
Dubbele bekering	263	
Zendo Betania	264	
Doorgeven	268	
Geestelijk testament	270	
Bethaniëhuizen Nederland	272	
Ledenoverzicht Vrouwen van Bethanië	273	
DEEL II IN GESPREK MET ...		
Inleiding door Ine van Emmerik, co-redacteur	279	
Judith Raupp	Ignatiaans met een benedictijns sausje	281
Machteld Vandepoel	Ik heb er wérk van gemaakt	285
Netta Hermanussen	Ik heb ondertussen wel álles gedaan	291
Margy Hoek	Want heel mijn bestaan is een gave van U	297
Magda Frijns	Christus, my master and my friend	301
Willy de Wilde	Ik steek mijn sleuteltje in het fietsslot en opeens ...	310
Hanne Weitjens	Een roos is zonder waarom	315
Ploni van Mil	Gelofte stond voor ons voor toewijding	324
Toos Starmans	Woord dat ruimte geeft	333
Monique Dietz	Het leven wordt veranderd, niet weggenomen	343
Anny Heeman	Als je een zieke aankijkt, kijk je God zelf aan	353
Mariet Rijk	Zoveel verdriet en zoveel schoonheid ...	356
Nel van Mil	Kunnen zijn wie ik ben	365
Ria van Steen	God is voor mij geen beeld maar een ervaring	372
Annemarie Schlüter Rodés	Alleen met het mysterie	380
Car Weemhoff	Zelf doen	390
Marij Knaap	Ik ben het sterkst op het moment dat ik er kan zijn	394
Greet Klomp	Voel de zon op je gezicht	403
Riet Spierings	Cirkels trek je om de loop van het leven	407
Eleanor Doidge	Luisteren met je oren, je ogen en je hart	414
Pia Sobota	Als een familie, bevriend met Jezus	425
Silvia van der Heiden	Je hoeft de weg niet te zoeken, de weg zoekt jou	432
Noten	440	
Geraadpleegd materiaal	445	
Woord van dank	448	

Woord vooraf

In juli 1932 gaf Petronella van Hardenberg haar leven een nieuwe wending. Zij verruilde de Rotterdamse fabriek, waar zij werkzaam was als chemisch ingenieur, voor een religieuze congregatie. Haar aansluiting bij de Vrouwen van Bethanië motiveerde zij als een keuze voor de allerarmsten.

Wie daarbij aan verre missieoorden denkt heeft het mis. Evenmin betrof het de traditionele liefdewerken die religieuzen in eigen land verrichtten. Armoede moet hier anders worden verstaan. De allerarmsten waren voor Van Hardenberg ‘mensen die God niet leerden kennen en die leven in de duisternis van een zinloos bestaan.’ Zij wilde hen bevrijden door hen bewust te maken van Gods werking in hun leven. Van propaganda en ‘hevige reclame-achtige actie’ moest zij niets hebben, daar was het een te delicaat proces voor.¹ Juist de levenservaring van de mensen zelf was richtinggevend in dat proces. Overtuigd van de innerlijke rijkdom die in iedere mens besloten lag, wilde Van Hardenberg die helpen ontsluiten en daarmee de ontvankelijkheid voor God vergroten.

Mensen aanmoedigen om God toe te laten, in het vertrouwen dat God mensen tegemoet komt waar zij op dat moment zijn. Dat is sinds de stichting in 1919 de rode draad van de Vrouwen van Bethanië. Hun rol als wegbereiders definieerden zij bijna honderd jaar later als ‘de mens helpen zijn eigen diepe wortels te ontdekken, de ogen te openen voor de goddelijke werkelijkheid’ (p. 270).

Dergelijk begeleidingswerk vergde zowel inlevings- als aanpassingsvermogen. Het was belangrijk om aansluiting te kunnen vinden bij verschillende leefwerelden. Intellectuele en culturele bagage waren een pre in een congregatie die erop gericht was ‘de veredelende dingen van het leven volle kans te geven.’² Die mentaliteit was reden voor mr. Judith Raupp om in te treden, enkele jaren na Van Hardenberg. Beide vrouwen kwamen medio 20^e eeuw in Amsterdam te werken. Het huis aan de Marnixstraat trok vele bezoekers, van kinderen tot volwassenen zoals Jan van Kilsdonk, de bekende pater jezueet en studentenmoderator. Vele jaren later zou Van Kilsdonk schrijven:

Petro van Hardenberg en Judith Raupp verrichtten een geestelijke arbeid met een gehalte van hart, cultuur en geloof, die tot de hoogste ervaringen van mijn leven behoort.³

Genoemde vrouwen staan voor een veel grotere groep die niet louter uit academici bestond, zoals zij met hun werk ook in alle lagen van de samenleving te vinden waren.

Circa 180 vrouwen hebben zich bij de Vrouwen van Bethanië aangesloten. Ieder kwam met haar eigen talenten en verwachtingen. Zo’n dertig procent vertrok weer voor het afleggen van de eeuwige professie. Van de 123 vrouwen die wel die verbintenis

aangingen, traden er later 21 alsnog uit (zie Ledenoverzicht). Met het uittreden eindigde het formele lidmaatschap van de congregatie, maar in veel gevallen betekende dat geen breuk met de beweging of het gedachtegoed van Bethanië. Ook verbonden enkele vrouwen zich de afgelopen decennia op andere wijzen met de congregatie.

Gezamenlijk hebben de vrouwen geschiedenis geschreven waarvan dit boek een weerslag is. Ruim honderd jaar gaven de Vrouwen van Bethanië vorm aan een religieus ideaal dat mettertijd andere accenten en invullingen kreeg, maar in de kern hetzelfde is gebleven: mensen bijstaan, uitnodigen tot verdieping en begeleiden naar verlichting. Bewustmaking van God hoorde daar onlosmakelijk bij, maar nooit dwingend. In de woorden van Josefa Koet: ‘We kunnen alleen de deur openmaken en zeggen: kijk eens, daar schijnt licht.’⁴

De Vrouwen van Bethanië wisten maar al te goed dat die deur soms potdicht bleef. Dat kon het werk zwaar en moeilijk maken. Volhouden, met tact en geduld was het adagium, hopen op een kier. Veel meer had God niet nodig voor zijn bevrijdende werking. Iemand als Petronella van Hardenberg kende zelf genoeg perioden van duisternis in haar leven. Toch behield zij ook in haar depressies een basisvertrouwen dat God haar uiteindelijk niet losliet.

Het proces van vallen en opstaan, de hele cyclus van het leven en van het geloof, doorliepen de Vrouwen van Bethanië niet met de moed der wanhoop, maar uitdrukkelijk bemoedigd door hoop. Of het nou anderen of henzelf betrof. Het spreekt uit de vele stukken die zij hebben geschreven en uit de interviews die met hen zijn afgenomen.

Met de moed der hoop bestaat uit twee delen. Het eerste deel volgt de Vrouwen van Bethanië van hun oprichting tot het moment dat er een einde kwam aan hun werkzaamheden als collectief. Tussen eind jaren zestig en begin jaren tachtig werden in Nederland praktisch alle huizen met een duidelijke Bethanië-signatuur – waar, of van waaruit, de vrouwen gezamenlijk apostolaat hadden bedreven – afgestoten. Nu eens was tanende belangstelling de oorzaak, dan weer overdracht aan anderen. De vrouwen gingen op meer individuele basis verder, zonder hun gemeenschap uit het oog te verliezen – een gemeenschap die ouder en kleiner werd.

Ook de posten in het buitenland verging het zo, met uitzondering van Spanje, waar in de jaren tachtig een nieuwe Bethaniëstichting werd begonnen die sterke wortels kreeg en nog altijd toekomst heeft. Omdat per land de omstandigheden en uitdagingen zo uiteenliepen, zijn in het eerste deel aparte hoofdstukken gewijd aan de verwikkelingen in Oostenrijk, Rome, de Verenigde Staten en Spanje.

Het verhaal gaat verder in het tweede deel van dit boek, dat de gesprekken weergeeft die ik met een twintigtal Vrouwen van Bethanië heb gevoerd. De collectieve geschiedenis wordt daar belicht vanuit het individu en aangevuld met ervaringen van ieders eigen levensweg. Om de boeiende en dikwijls lange gesprekken terug te brengen tot behapbare tekst heb ik de hulp ingeroepen van Ine van Emmerik. Naast co-redacteur was zij lid van de leesgroep (zie Woord van dank). Ine heeft ook een inleiding op het tweede deel verzorgd.

Inleiding

De naam ‘Vrouwen van Bethanië’ is ontleend aan de bijbel. We vinden hen in de evangelieteksten: Martha en Maria, twee zussen die op vertrouwde voet met Jezus verkeerden. Samen met hun broer Lazarus woonden zij in Bethanië, een dorp op de westelijke Jordaanoever, vlakbij Jeruzalem.

‘Jezus hield veel van Martha en haar zuster, en van Lazarus,’ vertelt het evangelie van Johannes (Joh. 11:5). We lezen in dat hoofdstuk hoe beide vrouwen zich tot Jezus richtten om Lazarus op te wekken uit de dood. Na deze opstandingsvertelling begint het volgende hoofdstuk met een hartelijk onthaal in Bethanië aan de vooravond van palmzondag, toen Jezus zijn intocht in Jeruzalem maakte. Hij wist zich welkom bij de zussen die te zijner ere een feestmaal hadden bereid. Martha zorgde voor spijs en drank, Maria zalfde Jezus’ voeten met kostbare olie (Joh. 12:1-3).

Ook in het evangelie van Lucas verblijft Jezus bij de zussen. Opnieuw loopt Martha als gastvrouw te redderen, terwijl Maria met andere toehoorders dicht bij Jezus gaat zitten. Martha is zo vertrouwd met haar gast dat ze zich nota bene bij hem beklagt hoe haar zus haar alles alleen laat doen. Jezus antwoordt met een omkering: Maria doet wat zij verkiest en gaat helemaal op in wat belangrijk voor haar is, terwijl Martha zich om veel, mogelijk teveel dingen druk maakt (Luc. 10:38-42).

De zussen vullen elkaar aan. Waar de extraverte Martha een toonbeeld van actie is, vertegenwoordigt Maria het beschouwende, de contemplatie. Ze zijn zo complementair, dat ze niet zonder elkaar kunnen: actie zonder bezinning komt neer op blinde dandendrang, terwijl contemplatie om een actieve houding vraagt. Samen belichamen de vrouwen ‘contemplatie in de actie’: beschouwend zijn in het handelen, al doende reflecteren. En Bethanië, hun thuis, is niet alleen de plek waar Jezus graag vertoeft, maar ook een veilige haven voor anderen om met Jezus te verkeren.

Zo onthult de bijbel al veel over de stichting Vrouwen van Bethanië die in 1919 in Nederland het licht zag: een organisatie van religieus geïnspireerde vrouwen die het thuiszijn bij Jezus wilden beleven en uitdragen. Zij wilden zowel langs contemplatieve als actieve weg mensen helpen om God op het spoor te komen. Zielen helpen, noemde Ignatius van Loyola dat. Ignatius had daartoe in 1539 de orde der jezuïeten opgericht en het was een Nederlandse pater jezuïet, Jacques van Ginneken, die de Vrouwen van Bethanië in het leven riep. De vrouwengemeenschap kreeg dan ook een ignatiaanse spiritualiteit mee.

BEKERINGSBEWEGING

Jacques van Ginneken (1877-1945) was actief in het bekeringswerk. De Eerste Wereldoorlog met al zijn gruwelen en ellende had Europa in een morele crisis gebracht. Alles wat voordien van waarde was leek dat niet meer te zijn. Ook het katholieke elan had veel van zijn glans verloren en Van Ginneken zette zich in om dat op te poetsen. Zijn bekeringswerk gold niet alleen andersgelovigen, ook lauwe katholieken wilde hij weer warm maken voor de moederkerk.

Als zo'n afschuwelijke oorlog iets liet zien, dan was het wel dat mensen tot verschrikkelijke daden in staat waren en dat je je beter op God kon verlaten. Een strijdbaar christendom was het enige antwoord op de malaise. Van Ginneken meende dat die boodschap het beste kon worden verspreid door leken die middenin de samenleving stonden, want er waren al genoeg religieuzen en geestelijken en volgens hem lieten wankelmoedigen zich eerder door hen afschrikken dan terugwinnen of overhalen om katholiek te worden. Voor deze opdracht waren vrouwen volgens Van Ginneken bij uitstek geschikt, vanwege de fijngevoeligheid, standvastigheid en opofferingsgezindheid die hij hen toedichtte.

Een Comité voor de Beking van Nederland dat hij in 1919 oprichtte met mgr. Frans Frencken en Gerard Brom – net als Van Ginneken hoogleraar aan de Nijmeegse universiteit – was geen lang leven beschoren. Maar de tomeloze Van Ginneken was niet voor één gat te vangen en richtte in die jaren drie lekengesellschaften op: de Vrouwen van Bethanië (1919), de Vrouwen van Nazareth (1921) en de Kruisvaarders van St. Jan (1922). De laatsten heetten aanvankelijk de Petrus Kanis Kerels. Zij organiseerden allerlei activiteiten voor jongens; via de kinderen kwamen vanzelf contacten met ouders op gang, waarna het echte bekeringswerk kon beginnen.

Dezelfde methode volgden de twee vrouwenorganisaties. De Vrouwen van Nazareth richtten zich in eerste instantie alleen op meisjes, die van Bethanië op meisjes en jongens in de grote steden. Later kwam er een verdeling in het bekeringswerk, waarbij de Vrouwen van Nazareth uitsluitend katholieken als doelgroep hadden en de Vrouwen van Bethanië juist anders- en nietgelovigen.

De Vrouwen van Nazareth gingen eind jaren twintig over in de succesvolle Graalbeweging, die nog altijd bestaat. Ook de Vrouwen van Bethanië bleken over een lange adem te beschikken: tot op de dag van vandaag dragen zij de naam die Van Ginneken hen gaf. Van Ginnekens bemoeienis met beide stichtingen daarentegen was van korte duur. Al in 1923 moest hij de zorg voor zijn gezellschaften overdragen aan een ordegenoot. Waar hij tot zijn dood in 1945 nog wel contact onderhield met de Graal, mondde de scheiding met zijn oudste stichting uit in een definitieve en pijnlijke breuk. Daar kwam weinig van naar buiten, maar uit archiefbronnen van de Vrouwen van Bethanië en correspondentie van Van Ginneken blijkt dat de breuk over en weer werd betreurd.

IGNATIAANS

Van Ginneken meende dat de Vrouwen van Bethanië na zijn vertrek ingekapseld werden en te zeer veranderden in een religieuze congregatie als alle andere – een mening die vooral een aantal oudste leden deelden, evenals vrouwen die zich veel later zouden aansluiten. Gepoogd werd een leven te leiden waarin contemplatie en actie volmaakt samengingen. In een tijd waarin levensvormen veel meer vastlagen dan nu, zéker voor vrouwen, was dat een waagstuk. Voor jezuïeten zoals Van Ginneken zelf was het een al eeuwenlang beproefde methode. Zij onderscheidden zich in hun manier van leven van andere orden en congregaties: jezuïeten woonden niet in een klooster, kenden geen ordekleed en vielen niet onder een bisschop maar direct onder de paus. Dat gaf hen een grote mate van zelfstandigheid en ruimte.

Voor vrouwen bestond een dergelijke vorm van religieus leven niet. In het prille begin, toen Ignatius nog leefde, namen de jezuïeten een vrouw in hun gelederen op: de Spaanse landvoogdes Johanna van Habsburg, maar met aangepaste voorwaarden. In de 17^e eeuw probeerde Mary Ward, een Engelse religieuze, een vrouwelijke equivalent van de jezuïeten te stichten. Pas in 2002 is daar de Congregatio Jesu uit voortgekomen, een instituut met dezelfde regel en constituties als de mannelijke Sociëteit, behoudens de artikelen over het priesterambt.

De worsteling met de organisatievorm is de Vrouwen van Bethanië hun hele geschiedenis blijven vergezellen. In 1932 kregen ze het model dat alle zustercongregaties hanteerden, waar na Van Ginnekens vertrek op afwas gekoerst. Vanaf dat moment golden ze officieel als religieuzen, kerkrechtelijk behorend tot bisdom Haarlem. Intern bleven die status en vooral de hiërarchische structuur echter ter discussie staan, en sinds de jaren vijftig hebben de Vrouwen van Bethanië onvermoeibaar aan hun organisatie gesleuteld.

Dat de vorm allerminst vastlag en herhaaldelijk werd bijgesteld, zegt veel over hun mentaliteit: eigennuttig, onderzoekend en bereid onbetreden paden te begaan. Daarbij hielden zij oog voor de realiteit, die hen open en waakzaam deed staan ten opzichte van nieuwe ontwikkelingen.

Van meet af aan heerste er een ignatiaanse geest. Daar kwamen andere invloeden bij, met name uit de karmelitaanse spiritualiteit en dan vooral de ongeschoeide tak, opgezet door Ignatius' tijd- en landgenoot Theresia van Avila waar ook Johannes van het Kruis zich bij aansloot. Niet alleen door deze Spaanse heiligen hebben de Vrouwen van Bethanië zich laten inspireren, ook door middeleeuwse mystici van de Lage Landen, zoals Hadewijch. Vooral na de Tweede Wereldoorlog verbreedde hun geloofsvisie aanzienlijk, onder invloed van de oecumene waarin de Vrouwen van Bethanië een actieve rol speelden. En hun belangstelling heeft zich niet tot de joods-christelijke traditie beperkt: sinds de jaren zeventig maakt ook de eeuwenoude zentraditie deel uit van hun spiritualiteit.

Hun spiritualiteit put dus uit vele en diverse bronnen, maar kent een sterk ignatiaanse oriëntatie. Alleen al de naam 'Vrouwen van Bethanië' duidt op een nauwe be-

trokkenheid op Jezus, zoals ook Ignatius met zijn ‘Sociëteit van Jezus’ onomwonden Christus centraal stelde. Verbondenheid met Jezus maakt dat God nooit ver weg kan zijn, menen de jezuiten, maar integendeel in alles te vinden is. Wie gelooft dat God in alle dingen spreekt (God in alles en alles in God zien), zal steeds de verwondering koesteren en met aandacht in het leven staan. Daarbij is een onderzoekende levenshouding volgens Ignatius van belang, om in complexe aangelegenheden keuzes te kunnen maken. Die keuzes komen tot stand door een samenspel van verlangen en ratio. De uitkomst ligt nooit tevoren vast en dat geeft deze levenshouding iets avontuurlijks. Ook iets strikt individueels, met momenten van eenzaamheid: Jezus heeft voorgeleefd dat geloof samenhangt met de persoonlijke omgang met God, en om die te kunnen ervaren is een innerlijke gerichtheid nodig.

WEGBEREIDERS

In de wereld van religieuze vrouwencongregaties nemen de Vrouwen van Bethanië een geheel eigen plaats in. Die wereld wordt hier in het westen almaar kleiner en onzichtbaarder, maar dat was tot ver in de 20^e eeuw wel anders; de meer dan honderd verschillende zustercongregaties die Nederland telde, hebben een onmiskenbaar stempel op de samenleving gedrukt. De meeste congregaties stamden uit de 19^e eeuw, gevolgd door 20^e-eeuwse stichtingen zoals de Vrouwen van Bethanië.

Het waren vooral dames van stand met een zeker gevoel van eigenwaarde die zich in de begintijd bij Bethanië aansloten. Waar het religieuze leven veel meisjes kansen en opleidingsmogelijkheden bood die ze anders niet zouden krijgen (omdat de middelen ontbraken of studie in hun familie niet gangbaar was), hadden degenen die bij Bethanië kwamen dikwijls tevoren al de nodige bagage opgedaan. Zij waren doorgaans dan ook iets ouder, gemiddeld 25 jaar.

Ook onderscheidden de leden van deze congregatie zich uiterlijk van andere religieuzen, omdat zij in het openbaar van meet af aan burgerkleding droegen in plaats van een habijt. Zij waren beducht voor nonnen te worden aangezien, omdat daarmee meteen de toon gezet zou zijn in hun contacten die het juist van openheid moesten hebben. Hun apostolaat week af van wat andere zusters deden: niet verpleging, zorg of onderwijs, maar catechese en geloofsbegeleiding vormden het werkveld van de Vrouwen van Bethanië. Een terrein dat voorbehouden was aan mannen – ordegeestelijken en wereldheren.

Anders dan bij de meeste andere religieuze congregaties was er ruimte voor persoonlijke ontplooiing bij de Vrouwen van Bethanië. Niet van je talenten afzien maar ze aanwenden en ook nieuwe dingen uitproberen. Het was de consequentie van de overtuiging dat ieder een eigen weg met God had te gaan. Dat betekende voor de leden van de congregatie dat zij zowel bij zichzelf als bij de mensen die zij ontmoetten goed moesten luisteren naar wat zich binnen iedere mens bewoog.